

Tallinna kubermang,

ehk.

mõnned teadused meie maast ja meie
ma inimestest.

Tallinna kubermang ehk Eestimaa on üks neist kolmest kubermangudest, mis Baltia merre kubermangudeks hütatse ja ühhe Kinnal kubernereri herra wallitsetawad on. Kinnal kubernereri herra peab Nia linnas asjet ja temma nimmi on Kinnal-Adjutant Baron W. v. Lieven. Eestimaa kubernereri herra on Kinnal W. von Ulrich.

Suruuse polest on Tallinna kubermang kõige pissem, ei olle temmal ennam kui 17,428½ tuut wersta, surem oõsa on metsade ja soode paifu, 6125 r. wersta on harritud maad. Sünnits kõif maad, kus ma rahwas ellawad ja makeelt rägitatse, Eestimaa jure arwata, siis olleks ta muidogi hepis surem, agga Berno ja Willandi-ma, Tarto ja Wõrtoma on Nia kubermango pärralt.

Tallinna maal ellawad ülleüldse 312,000 hinge, neist on 275,300 hinge marahwa soost. Naesterahwa arro on siin kui iggal pool rohkem kui meesterahwa arro, 151,000 meesterahwa peale tulles 161,000 naesterahwast ja on siis liggi kümme tuhhat naesterahwast ennam kui meesterahwast. Kirrifo teadusi möda peawad igga aasta liggi 6 tuhhat poislast ja 6 tuhhat tüttarlast ilmale sündima ja sureb igga aasta ülle 4 tuhhat meesterahwast ja sesamua wõrs naesterahwast, ni et

innimeste arro meie maal on ühtepuhko kaswamas. Igga aasta sawad pea 3 tuhhat pari laulatud.

Wannast sadik on Tallinna kub. 4 jaoõse jaoitud: 1. Harjoma (ehk freis), 2. Wirroma, 3. Jermama, 4. Länema.

1. Harjoma:

Tallinna linnas, mis kubermango pealin, on 2000 maia ja peale 24 tuhhat inimest, muist sassa soost, muist wenne ja marahwa soost. Sin sai 1219 aastal Tani kuninga Woldemarist asjutud, sellepärrast on selle linna pärris nimmi „Tani linn“. 1710 aastal Nibkle päwal sai Wenne keisri Peetri I kätte. Tallinna lin on wannast sadik lahte jaoõse heitnud, pärris Tallin, kus surem hull rahwast ellawad, kes kaubaaiamisega, hantwerliga ehk mu ammetiga omma pead toitwad ja rae kohtu wallitusse al seijawad, ja Toompä lin, mis koljo oõsa on ebhitatud, kus kubermango wallitus asjet peab. Toompääl on ka ma-konfistorium, selle hõle alla kõif meie ma kirrilud ja kirrifo kohto asjad on pandud. Konfistoriumi üllema on Noistwerre herra Landraat Baron Ungern-Eternberg ja meie ma piiskopi herra Dr. Karl Rein.

Nimmetamisje wäärt on weel, et Tallinnas ülleüldse suremad 208 podi ja mitto wabrikut, pabberi-, küündla-, tubbaka-, rawa-, tisko-, klasi- ja teised wabrikud, kus paljo törahwast tööd ja toitu leiawad.